

Asia: VN/30542/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Teknologiateollisuus ry:n lausunto

Hallituksen esitys laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta

VN/30542/2025

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä, joka koskee yritysten kestävyysraportointia ja siihen liittyviä muutoksia kirjanpito- ja tilintarkastuslakiin. Lausuntomme sisältää Teknologiateollisuuden näkemykset esityksen keskeisistä muutoksista, niiden vaikutuksista yrityksiin sekä ehdotukset sääntelyn selkeyttämiseksi ja toteuttamiskelpoisuuden varmistamiseksi.

Tiivistelmä

Teknologiateollisuus ry pitää hallituksen esitystä kestävyysraportointia koskeviksi kirjanpito- ja tilintarkastuslain muutoksiksi kokonaisuutena tasapainoisena ja hyvin valmisteltuna. Esitys tukee EU:n tavoitteita yksinkertaistaa ja keventää sääntelyä ilman, että yritysten vastuullisuustyön uskottavuus heikentyy.

Teknologiateollisuus ry kannattaa esityksen peruslinjaa, jonka mukaan täytäntöönpano tehdään EU-minimitasolla ilman kansallisia lisävaatimuksia. Tämä vahvistaa Suomen kilpailukykyä ja teollisuuden investointiympäristön ennakoitavuutta.

Erityisen tärkeinä Teknologiateollisuus ry korostaa seuraavia asioita:

Pk-yritysten aseman turvaaminen ja välillisten vaikutusten hallinta: Raportointivelvoitteiden kohdistuessa vain suuriin yrityksiin, on toimitusketjujen kautta syntyvä tietotaakka huomioitava.

ESRS-standardien ja olennaisuusarvioinnin selkeyttäminen: Yrityksille tulee antaa riittävä ohjeistus, jotta raportointi keskittyy liiketoiminnan kannalta olennaisimpiin teemoihin.

Riittävät siirtymäajat ja selkeä viranomaisohjeistus: Yritykset tarvitsevat ennakoitavan aikataulun, yhdenmukaiset tulkinnat ja tukea ohjeistuksessa.

Yhdenmukaisuus muun EU-sääntelyn kanssa: Päällekkäisyyksiä on vältettävä, jotta hallinnollinen taakka ei kasva.

Kestävyysraportointi on keskeinen osa yritysten läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta, mutta sen on oltava toteuttamiskelpoista ja suhteellisuusperiaatteen mukaista.

Suomalaisissa yrityksissä vastuullisuus on jo laajalti osa liiketoimintaa. Sääntelyn on tuettava tätä kehitystä, ei vaikeutettava sitä.

Yleinen kanta

Teknologiateollisuus ry pitää hallituksen esitystä kokonaisuutena tasapainoisena ja hyvin valmisteltuna. Esitys toteuttaa muutosdirektiivin tavoitteet, vahvistaa raportointisääntelyn johdonmukaisuutta ja vähentää yritysten hallinnollista taakkaa.

Teknologiateollisuus ry kannattaa esityksen linjaa, jonka mukaan kansallinen täytäntöönpano rajoitetaan EU-minimitasolle ilman kansallisia lisävaatimuksia. Suomen kilpailukykyyn ja teollisuuden investointiympäristön kannalta on tärkeää välttää ylisääntelyä.

Kestävyyseraportoinnin tarkoitus ja sääntelyn tasapaino

Kestävyyseraportointi on keskeinen väline vastuullisuuden, läpinäkyvyyden ja kestävän talouden edistämiseksi. Teknologiateollisuus ry korostaa, että sääntelyn tulee olla tarkoituksenmukaista, oikeasuhteista ja yritysten resursseihin nähden realistista.

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyrityksille tehdyn kyselyn (2024) perusteella vain noin neljännes kokee tuntevansa CSRD-vaatimukset hyvin. Suurimmat haasteet liittyvät tiedonkeruuseen, tulkinnanvaraisuuteen ja resursseihin. Tästä syystä esityksen peruslinja, jonka mukaan velvoitteet kohdistuvat vain suuriin yrityksiin, on erittäin perusteltu ja käytännönläheinen.

Teknologiateollisuus ry kannattaa esitystä, jossa:

Raportointivelvollisuuden kynnysarvoja korotetaan (1 000 työntekijää / 450 milj. € liikevaihto).

Pk-yritysten raportointivelvoitteet rajataan vapaaehtoisen VSME-standardin mukaisiksi, mikä vähentää hallinnollista taakkaa arvoketjussa.

Toimialakohtaisista ESRS-standardeista luovutaan, mikä selkeyttää sääntelyä ja tukee yhdenmukaisuutta EU:ssa.

Kestävyyseraportoinnin ja taloudellisen raportoinnin yhentyminen edellyttää, että yritykset voivat kehittää tietoprosessejaan hallitusti ja vaiheittain.

Teknologiateollisuus ry korostaa, että taloudellisen ja kestävyyseraportoinnin integraatiota koskeva ohjeistus ja koulutus ovat tärkeitä, jotta yritykset voivat hyödyntää raportointia aidosti johtamisen ja riskienhallinnan välineenä.

Pk-yritykset ja arvoketjut

Pk-yritykset ovat teollisuuden selkäranka. Hallituksen esityksen linja, jossa arvoketjussa tapahtuvaa tiedonvaihtoa rajoitetaan VSME-standardin puitteisiin, on käytännönläheinen ja kilpailukykyä tukeva ratkaisu.

Teknologiateollisuus ry korostaa, että pk-yrityksille ei saa syntyä epäsuoria velvoitteita, jotka johtuvat suuryritysten raportointivaatimuksista.

Raportointivelvoitteiden kohdistuessa vain suuriin yrityksiin, on niiden vaikutukset toimitusketjuissa ja pienempiin yrityksiin huomioitava.

Toimitusketjujen kautta pk- ja mikroyrityksiltä edellytetään usein tietoa esimerkiksi päästöistä, työoloista ja ihmisoikeusasioista. Tämä luo hallinnollista kuormaa ja korostaa tarvetta yhtenäisille, kevennetyille tiedonantoprosesseille sekä selkeälle VSME-standardin käyttöönotolle.

On kuitenkin syytä todeta, että suomalaisissa yrityksissä vastuullisuuskäytännöt ja -periaatteet ovat jo laajalti osa normaalia liiketoimintaa. Haasteet liittyvät siten ensisijaisesti raportointivaatimusten tekniseen toteutukseen ja tiedonkeruun resursseihin, eivät itse vastuullisuustyön sisältöön.

Lisäksi on tärkeää varmistaa, että vapaaehtoista raportointia tekevien yritysten asema ja vastuut ovat selkeät ja yhdenmukaiset, jotta raportoinnin uskottavuus ja vertailtavuus säilyvät kaikissa yrityskokoluokissa.

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritykset, mukaan lukien suurimmat raportointivelvoitteiset yhtiöt, toimivat aktiivisesti yhteistyössä pk-kumppaneidensa kanssa kehittääkseen selkeitä ja tehokkaita tiedonvaihtokäytäntöjä.

Tavoitteena on tukea toimitusketjujen vastuullisuutta ja varmistaa, että kestävyystietojen raportointi voidaan toteuttaa sujuvasti ja johdonmukaisesti kaikissa yrityskokoluokissa.

ESRS-standardit ja toimeenpanon aikataulu

Teknologiateollisuus ry tukee komission ja EFRAGin työtä ESRS-standardien yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi.

On tärkeää, että uudet standardit ja mahdolliset muutokset hyväksytään vasta, kun niiden sovellettavuus ja tulkinta on selkeä.

Yritysten näkökulmasta on välttämätöntä, että:

komission tekniset säädökset julkaistaan riittävän ajoissa,

yrityksillä on vähintään 12-18 kuukauden siirtymäaika, ennen velvoitteiden laajentumista,

viranomaiset ja elinkeinoelämän järjestöt tekevät yhteistyötä ohjeistuksessa ja koulutuksessa.

Teknologiateollisuus ry korostaa, että viranomaisten tulee vastata kansallisen ohjeistuksen selkeydestä ja ajantasaisuudesta, jotta yritykset voivat soveltaa sääntelyä yhdenmukaisesti ja tehokkaasti.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että toimialakohtaisista standardeista luovutaan, kuten esityksessä ehdotetaan, ja että raportointikehikko on yhdenmukainen kansainvälisten standardien (ISSB, GRI, IFRS) kanssa.

Lisäksi on tärkeää, että olennaisuusarviointia (double materiality) koskevat vaatimukset ja tulkinnat selkiytetään osana ohjeistusta.

Yrityksille tulee antaa mahdollisuus soveltaa olennaisuutta koskevaa harkintaa johdonmukaisesti ja suhteellisesti, jotta raportointi keskittyy liiketoiminnan kannalta merkittävimpiin asioihin ja tietoprosessit pysyvät hallittavina.

Kestävyystietojen luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden varmistamiseksi on tärkeää, että digitalisoinnin ja XBRL-raportoinnin käytännön toteutus suunnitellaan yritysten näkökulmasta hallittavaksi ja kustannustehokkaaksi.

Tietojen yhdenmukainen esittäminen ei saa johtaa kohtuuttomiin järjestelmäinvestointeihin tai päällekkäisiin raportointiformaatteihin.

Varmennus ja tilintarkastus

Teknologiateollisuus ry pitää myönteisenä, että hallituksen esitys mahdollistaa kestävyysraportoinnin varmennuksen myös vapaaehtoisille raporteille.

Tämä parantaa raporttien uskottavuutta ja vähentää virheellisen tiedon riskiä markkinoilla.

Varmennusmenettelyn on kuitenkin oltava riskiperusteinen, kustannustehokas ja oikeasuhteinen. Teknologiateollisuus ry korostaa, että varmennusoikeuden valvonnan tulee perustua EU-tasoiseen yhdenmukaisuuteen ja varmentajien osaamisen varmistamiseen.

Kansainvälinen yhdenmukaisuus ja kilpailukyky

Teknologiateollisuus ry tukee vahvasti hallituksen esityksen tavoitetta varmistaa sääntelyn kilpailukyky ja EU-yhdenmukaisuus.

Yritysten hallinnollisen taakan vähentäminen tukee vihreän siirtymän investointeja ja vastaa EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseen tähtääviä toimia (mm. Draghi-raportti 2024 ja komission kilpailukykyohjelma 2025).

Lisäksi on tärkeää, että:

Suomen toimeenpano ei sisällä kansallisia lisävaatimuksia,

raportointikehikot ovat yhdenmukaisia kansainvälisten järjestelmien kanssa,

päällekkäisyydet taksonomiasääntelyn ja muiden raportointivelvoitteiden kanssa puretaan asteittain.

Kestävyysraportointia koskevan sääntelyn tulee olla yhdenmukainen muiden vastuullisuusvelvoitteiden, kuten yritysvastuu- ja huolellisuusdirektiivin (CSDDD) kanssa, jotta yritysten tietoprosesseja ei rakenneta päällekkäin.

Tämä on olennaista sääntelyn uskottavuuden ja hallinnollisen tehokkuuden kannalta.

Lisäksi on tärkeää, että taksonomiaraportoinnin ja kestävyysraportoinnin rajapinta määritellään selkeästi, jotta tiedonkeruu ja varmennus voidaan toteuttaa yhtenäisesti ja ilman päällekkäisyyksiä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Teknologiateollisuus ry:

Kannattaa hallituksen esityksen peruslinjaa, jossa sääntely pidetään minimitasolla.

Korostaa kilpailukykyä ja suhteellisuusperiaatetta kestävyysraportoinnin toteutuksessa.

Tukee vapaaehtoisen raportoinnin mahdollistamista ja sen selkeää erottamista lakisääteisestä raportoinnista.

Pitää tärkeänä ESRS-standardien keventämistä ja riittävää siirtymäaikaa.

Painottaa viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyötä ohjeistuksessa ja koulutuksessa.

Korostaa, että sääntelyn välilliset vaikutukset pienempiin yrityksiin on tunnistettava ja hallittava.

Painottaa EU-yhdenmukaisuuden ja kansainvälisen vertailukelpoisuuden merkitystä.

Lindell Pirita
Teknolagateollisuus ry